

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

21 da favrer 2023

22 da favrer 2023

145/2023

Dumonda Collenberg

concernent giuvenils e politica

Resposta da la Regenza

En il chantun Grischun existan plirs puncts da referiment per il tema giuvenils e politica. Il punct da referiment principal è il program chantunal da la politica d'uffants e da giuvenils ch'è vegnì inizià l'onn 2019 tras l'inoltraziun da la dumonda tenor l'art. 26 da la Lescha federala davart la promoziun da las activitads d'uffants e da giuvenils ordai-fer la scola (LPUG; CS 446.1). Per sviluppar las basas dal program chantunal da la politica d'uffants e da giuvenils han ins fatg l'onn 2020 ina inventarisaziun ed in'anali-sa dal basegn. Ils resultats han mussà ch'ils giuvenils han paucas pussaivladads da sa participar a la politica. Correspudentamain è la planisaziun da las mesiras vegni-da concepida uschia, che las pussaivladads da participaziun dals uffants e dals giu-venils vegnan rinforzadas. Plinavant è vegnì deliberà l'onn 2021 il model directiv che sa basa sin ils trais champs d'acziun promoziun, protecziun e participaziun. El serva a constituir ed a sviluppar vinavant la politica d'uffants e da giuvenils.

Gia avant ch'i deva il program chantunal da la politica d'uffants e da giuvenils, per-sequitava il chantun la promoziun da la participaziun en il rom da la lavur averta cun giuvenils. Quai en collavuraziun cun la federaziun da tetg jugend.gr. En la cunvegna da prestaziun 2019–2022 era vegnì inizià in project davart il tema participaziun. ju-gend.gr ha cuntinuà quest project cun ulteriur sustegn. En il contract da prestaziun current actual 2023–2026 ha la promoziun da la participaziun survegnì anc ina giada dapli impurtanza. Uschia vegn er garantida la terminaziun dal project numnà. La par-ticipaziun d'uffants e da giuvenils vegn uschia tematisada sin plaun communal. Con-sequentamain vegnan sviluppads instruments che pussibiliteschan als uffants ed als giuvenils da s'engaschar en process communs. La promoziun da las cumpetenzas respectivas è vegnida intensivada en la scola populara tras l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21 dapi l'onn da scola 2018/19 en plirs roms, e quai a partir da la 1. clas-sa. Plinavant ha il chantun Grischun pudì integrar personas engaschadas da la poli-

tica e da l'administraziun en gremis interchantunals, p.ex. en la Conferenza da la politica d'uffants e da giuvenils, en la Conferenza spezialisada da la Citoyenneté u en la Cumissiun federala per l'uffanza e la giuventetgna (CFUG). Uschia pon svilups vegnir percepids ed influenzads a temp.

Tar las dumondas 1 e 2: Il studi da la CFUG mussa che cunzunt quels giuvenils demussan interess ed engaschament politic, ils quals sa sentan udids, vesids e prendids serius. Integraziun, renconuschientscha e promoziun da la conscienza da sasez èn puncts ch'èn impurtants en tut ils secturs da la vita dals giuvenils en il mintgadi. Ils resultats dal studi èn per gronda part identics cun l'inventarisaziun grischuna dal 2020. En il rom da la politica d'uffants e da giuvenils ha la Regenza deliberà pliras mesiras per rinforzar la participaziun: promoziun dal label da la UNICEF «Vischnanca amia dals uffants» en cooperaziun cun jugend.gr, lavuratori en scolas dal stgalim secundar I/II a chaschun dal nov sistem electoral, quai cun in giu electoral sviluppà aposta per il Grischun e cun metter a disposiziun material d'instrucziun en cooperaziun cun la Federaziun svizra dals parlaments dals giuvenils (FSPG) e realisaziun d'ina occurrenza da furmaziun e da colliaziun da projects da participaziun etablids, sco p.ex. il Parlament da mattas*, la Cumissiun da giuventetgna Val Stussavgia, il label «Vitg da muntogna – La giuventetgna, noss futur», il Cussegl da giuventetgna da l'uestgieu da Cuir u la Sessiun dals giuvenils Grischun.

Tar la dumonda 3: Per in ulteriur svilup persistent e duraivel da la politica chantunala d'uffants e da giuvenils arrivaran ins als cunfins cun las basas giuridicas existentas, en spezial cun la Lescha davart ils uffants confidads (DG 219.050) da l'onn 2007. Per concepir ina politica d'uffants e da giuvenils cumplessiva ha la Regenza l'intenziun da reveder la Lescha davart ils uffants confidads respectivamain da stgaffir ina nova basa giuridica per la politica d'uffants e da giuvenils en il Grischun. Ord la perspectiva finanziaria pussibilitescha la revisiun ina gestiun adequata cun cleras finamiras, ed uschia ina meglieraziun da la purschida per uffants e giuvenils en ils champs d'acziun promoziun, protecziun e participaziun.

En num da la Regenza

Il president:

Peter Peyer

Il cancellier:

Daniel Spadin